

การศึกษาหาขนาดและรูปร่างแปลงทดลองที่เหมาะสมของถั่วเหลือง
STUDY ON OPTIMUM PLOT SIZE AND SHAPE FOR SOYBEAN EXPERIMENT

สง่า ดวงรัตน์

สุนันทา เวสสุรีย์

สุทธิราภรณ์ สิริสิงห์

วิจิตรา จิตตไทย

อมร วรธนะสาร

เสาวนีย์ พิสิษฐพันธ์

สุวรีย์ พิมสาร

รังสรรค์ ศิริทวีป¹

งานวิเคราะห์ทางสถิติ

กองแผนงาน

บทคัดย่อ

จากการทดลองปลูกถั่วเหลืองพันธุ์ สจ 5 แบบ Uniformity Trial ที่สถานีทดลองพืชไร่แม่โจ้ จ. เชียงใหม่ โดยใช้ระยะปลูก 50x20 ซม. เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2525 ทำการใส่ปุ๋ยชนิดสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามการปฏิบัติในการปลูกถั่วเหลือง และทำการเก็บผลผลิตเมื่ออายุถั่วเหลืองได้ 102 วัน โดยเก็บทีละแถว ๆ ละ 5 หลุม ติดต่อกันเป็น basic unit ทำการกระเทาะ ชั่งน้ำหนักทั้งหมด 1,152 basic unit แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของแปลงและค่า CV เฉลี่ยในแต่ละขนาด โดยสมการ $Y=ax^b$ นั้นพบว่า ขนาดแปลงที่เหมาะสมที่สุดคือ 6 ตารางเมตร เมื่อนำแปลงที่มีขนาด 6 ตารางเมตร ซึ่งสามารถจัดรูปร่างได้ 6 รูปร่างด้วยกันตั้งแต่ กว้าง-สั้น (6x1) จนไปถึง แคบ-ยาว (1x6) มาเปรียบเทียบกับ ปรากฏว่าทุกรูปร่างไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นแปลงถั่วเหลืองจะมีรูปร่างแคบ-ยาว หรือกว้าง-สั้นก็สามารถทำได้ สุดแล้วแต่ความเหมาะสม ในการปฏิบัติงานและประเภทของงานทดลองนั้น ๆ สรุปได้ว่าขนาดแปลงทดลองที่เหมาะสมของถั่วเหลืองควรมีเนื้อที่เก็บผลผลิต (harvested area) ไม่ต่ำกว่า 6 ตารางเมตร มีรูปร่างสี่เหลี่ยมมุมฉากแบบใดก็ได้

¹ นักวิชาการเกษตร 5 สถานีทดลองพืชไร่แม่โจ้ จ. เชียงใหม่